

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 30.—Diumenge 24 de Febrer de 1901.

LO QUE VOLÉM

iat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forsova presta servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Uniò Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Eleccions

Los Butlletins oficials han parlat. Aquests diariets esquifits, migrants, representació acabada y perfecta d'un Estat raquitich, malaltis y pobre, fà pochs días nos han anunciat per medi de la circular de sempre, que las eleccions provincials s'apropian, que la gran mentida del sufragi universal està á punt de posar-se altra vegada en pràctica, que dintre de poch, vius y morts y tota la patuleya que á Espanya s' dedica al lucratiu ofici de la política, nombraran los nostres petits pares de la Pàtria.

Es hora, donchs, d'que nosaltres ne parlèm de las eleccions y aproveitem la oca-sió pera exposar la veritable doctrina del Catalanisme en questa materia, junt ab las consideracions particulars que ns sugereixi l'nostre judici honrat y la bona fe y entusiasme ab que defensèm uns principis que ns han de treurer á no trigar gayre de l'ensopiment en que vivim y quins desastrosos efectes toquèm á cada moment. Que aquí, ahont lo poble tot just se desvetlla y's comensa á apartar de l' ambient embrutidor dels partits polítichs espanyols, pera entrar de plè en las sanas y patriòtiques ideas catalanistas, lo parlar clar s' impone y's fa necessari que s'explicin ben b'e's camps dels que lluytan, pera que sápiga tothom quins son los que consen-ten y aprofitan l'estat actual de cosas, y quins son los que portats d'una santa in-tranxigencia né protestan y'n protestarán sempre de la corrupció y dels vícies que informan la marxa de la administració espanyola.

Lo Catalanisme, qu' es un moviment eminentment polítich perque es un moviment eminentment social, no pot acceptar de cap manera l'sufragi universal ab que s'ha pretengut enganyar al poble y, sobre tot á la classe treballadora, prometent una intervenció en la soberania que no ha servit més que pera sancionar l'exercici d'un despotisme hipòcrita que no té l'valor y la valentia de presentarse cara á cara. Lo Catalanisme no vol ni pot ni podrá mai consentir, que á las corporacions y entitats que governan las associacions fonamentadas en la mateixa Naturalesa y que no son més que extensió natural de la família, que á las corporacions y entitats fillas de las necessitats de la convivencia local, comarcal ó nacional, hi vagin los representants d'aquesta ó de l'altra idea política; ab los seus prejudicis d'escola, ab los seus odys de sectari, ab las sevas preocupacions de volgut imposar criteris que rès tenen que véure ab las conveniencies del poble.

Defensors y partidaris convenuts d'un véritable sistema representatiu, contrari del desacreditat parlamentarisme d'avui, á las Corts catalanas, als Concells comarcals y ás municipis, quan l' hora del nostre triomf sia arribada, no hi hem de portar pas representacions dels liberalis ó dels reaccionaris, dels republicans ó dels monárquichs, dels radicals ó dels conservadors, que això fóra caurer en lo mateix vícios sistema actual que, preocupantse molt de la forma, deixa arreconat lo essencial y sacrificia l'interès general á las exigencias, als egoismes y á las miserias de banderia. No; nosaltres portarem á totas aquellas corporacions base perfecta de la soberania, representants dels elements y de las forsas vivas del poble, representants del treball manual, de la capacitat ó de las carreras professionals, de la propietat, de la industria y del comerç, elegits pel sufragi de tots los caps de casa agrupats en classes, mitjansant la correspondent organisa-ció gremial adaptada als temps moderns, d'acord ab lo prescrit en las Bases 7.ª, 10

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyen càrrecs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre drèi y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueges y magistrats, y que dintre de Catalunya s'afallin en última instancia los plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la tacil·lin en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forsova presta servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Uniò Catalanista de 16 de Mars de 1897).

y 11 de la Constitució votada en l' Assamblea de Manresa.

Ja n' hi ha prou y fins massa de divisións que á rès conduheixen, de distincions que no portan en lloc, de teorías y lirismes sense realitat objectiva. Hem d'anar drets á la unió de tots los elements que treballin y pensin, á l'agrupació de tot lo que signifiqui forsa y activitat, y això no cal esperarho, perque no ns ho poden portar, ni del règim polítich imprudent ni del sistema electoral vigent.

Clar es que nosaltres no podèm mirar ab indiferència la marxa dels aconteiximents y qu' hem de veure ab gust y ab satisfacció ensemeps, que homes de reconeguda honradeza y de probada independència fassin lo sacrifici d'ocupar càrrecs públichs pera introduhir en corporacions anomenades populars la moralitat que resplandeix en tots los actes de sa vida privada. Si; hem d'encoratjarlos á aquests homes y ajudarlos en lo que possible sia pera que triomfin las seves llegítimas aspiracions; mes d'això á entaular lluytas complertament estèrils que no ns poden donar cap resultat positiu; d'això á embrançar al Catalanisme en unes eleccions y malgastar forsas que tal vegada més tart necessitarèm pera empreses més serias, d'això á volgut que ab lo nom del Catalanisme s'ocupin llocs en corporacions que adiem, siné per lo que son en si per la manera com estan constituidas y gobernatas, hi ví una distància immensa que no salvarèm pas nosaltres ab los nostres actes.

Lo Catalanisme s' troba avui en son període constituyent, y mentrells ell s'enllara y s'arrela cada dia més en lo cor de tots los bons catalans extenent arrèu sa acció benefactora, l'rònech casalot del centralisme vár trontollant y desploymantse. Que no ns passi pel cap distreuer las nostres forsas en lluytas ahont la victoria ni honra ni dona profit, y únims tots ab estreta germanor, que prou se'n cuidaran d'enrunarlo y esfonzarlo per sempre l'malehit casalot del centralisme, ab llurs instints de fera y llurs odys africans, los mateixos que's barallan pera conseguir un acta que ls serveixi de patent de còrs pera satisfer insensatas passions.

Tinguèm tots ben present que la causa de la honradeza y de la justicia, sols per medis justos y honrats pot triomfar.

La prempsa de Madrid

Las darreres manifestacions tumultuosas de Madrid, nos han donat una vegada més la mida de lo que pot esperar-se d'aquell poble sempre disposat á engrescar-se ó ajupirse, segons lo vent que corri, vent que obreix al baròmetre de la prempsa política d'aquella vila, més amatenta á lo que pot produir la venda y'l negoci que no pas als interessos d'Espanya.

Com aquest es un pays ahont se llegeix relativament poc, la competència es forta, ls ingressos minyan y cal buscar lo despatx de la mercançia, oferint al pùblic inconscient quelcom d'estimulant, de la mateixa manera que ls palabars estragats no poden empassar-se res que no estiga condimentat ab salsa, pebre y mostassa.

D'aquesta necessitat de vigorisar d'en tant en tant la caixa administrativa, d'evitar que la tirada baixa del negoci, en una paraula, vénen aquestas sortegades que tractan de produir en la opinió pública ls grans periódichs, axis anomenats no perque siguin respectables baix cap concepte sinó perque afalant á las masses, en compte de dirigirlas, han arribat á tirades més ó menys importants, encara qu'això s'hagi conseguit fent l'apologia de tot quant una publicació seria deuria condemnar.

Dona verdaderament pena la lectura de nosaltres grans rotatius; lo mateix en l'ordre polítich qu'en l'administració que sobre nostre acostuman á caurer.

san sempre una llegeresa sens mida y una pobresa de cervell monumental. Si no fos Espanya pays deixat de la ma de Déu, lo pùblic forà l'primer en rebutjar uns periódichs que avuy velen dirigir al poble cap al nort, altre dia cap altre vent, no obeyint semblants cambis més que á la voluntat, á las conveniencies de sos inspiradors, y sens tenir sisquerà l'eleccio-ro de fonamentar semblants cambis d'opinió.

No se la prenen pas aquesta pena. Pròs saben ells que no fan més efecte ab sos escrits que l que ls fochs artificials entre las multituds rurals: una vegada publicat un número, molt tranquilament se pot dir tot lo contrari en lo següent. Bé fan de procedir aixíz quan comptan ab un pùblic tan babau que no ls demana més correcció, més formalitat, fins més cultura, que cultura necessita qui té per tasca volgut dirigir, ensenyar, ilustrar á sos conciutadans.

Y si parlant de política, administració y economiá no poden llegir-se ls diaris madrilens, no cal pas que hi busquin tampoc en ells bellesas literaries. Fins en aquest punt fan llàstima: la crítica literaria, musical y artística s'encomanan al primer avenedís; son gent que á forsa de pretendre saberho tot, surten del pas ab quatre vaguetats y encara donant sempre mostra de son mal gust, rendint precisament homenatge á las ideas que més contribueixen ab l'afalach de las passions á pervertir lo gust del poble.

A aquesta prempsa, banal, de negocis, á la que pot considerar-se com un dels factors que més han contribuït al enlayrament dels actuals polítics y á las desgraciacions d'Espanya l'hi han sortit de pech temps ençà competidors ab

qui no contava y que l' hi minvan considerablemente los beneficis.

Son aquests competidors producte del desenrotollo que van prenent las ideas regionalistes per tot arreu, desenrotollo d'ideas que dona lloc á bon nombre de publicacions serias que al trobar en la opinió la deguda acullida han reduït la venda en gran manera de la prempsa de la Cort, ja per lo contrast que resulta ab sa comparança, ja també perque acostumant al poble a dirli las coses per son nom y ferli remarcar la llegeresa de nosaltres grans rotatius, han desviat lo pùblic d'aquells, donant cada dia més importància á lo de casa.

D'aquesta corrent, de l'esmero ab que cada dia més, van fentse ls periódichs de provincias, com los anomenan despectivament los de Madrid, ha vingut per aquests una crisis que cada dia fa sentirse ab més forsa y fa trencar la s'as de les empreses periodísticas, que preveuen un pervindre plé de dificultats administrativas, dificultats que serian encara molt més grans si no confessan á turno per é impar ab los fondos y productes de tots los bombos y elogis prodigats sens tò ni so, per enlluñar al pùblic de bona fe y ferli veurer la gran ditzia que tenim de ser governats per tal o qual personatge.

Conseqüència de semblant modo de esser, la prempsa de Madrid es l'enemic més grós que té la de provincias, y com desgraciadament estan los del centre en contacte directe ab los amos de l'auca, per naps ó cols la seva iniquina's fa notar ab la freqüència ab que los periódichs de provincias estan subjectes á règim especials, coercitius de l'expressió d'ideas y fins privats de narrar senzillament los fets ocorreguts.

Y quan això passa y á ells no ls tocan, no cal pas qu'esperin dels diaris com El Liberal, El Imparcial y El Heraldo, cap ajuda, ans al contrari se banyan ab aigua de rosas y troban la cosa lo més natural del mon. De El País no'n parlèm, puig tan liberal y tot com vol esser, com acostuma á no disfressar las ideas, ben clar nos ha exposat son sistema de govern: suprimir tots los periódichs que convingui y als que no fassin bona lletra políticamente parlant, com los catalanistas, se ls envia á Fernando Poó.

Ab governs com los que tenim, ajudats per la prempsa madrilena, nos trobem ab que l'estat excepcional ha vingut sent ja lo normal en nostra regió, y poch s'han preocupat d'això ls rotatius que de segur aplaudeixen semblant estat de coses, sens que aquí això representi un atach á llibertat, que aquesta sols hi ha que guardarla pera Madrid; á provincias prou fan si ns concedexen lo dret de pagar la contribució y deixarnos pelar per l'estol d'agents de l'administració que sobre nostre acostuman á caurer.

Mes la cosa ab la recent declaració d'estat de guerra á Madrid ha canviat un poch d'aspecte. Han fet tastar als grans rotatius las dòl-sures de la previa censura, de las privacions, y com això los hi esguerrava l'negoci, ne volen de rebombori y de remenar la llibertat de pensar, d'escriure, etz, etz!

Fins la majoria de periódichs tractaren de suspender la publicació y si no s'arribà á un accord fou per El Liberal, que com á diari d'empresa necessitava l'autorització del Concill d'Administració.

Hi ha que sentirlos. En tals condicions la vida d'un periódich se fa impossible; això ho creyem també; més sápiga aquella prempsa que ni una paraula de condemna ha tingut quan la censura ha afectat sols á determinades províncies, que á Catalunya hem patit y patim quelcom pitjor que la censura, que al fi y al cap es pera nosaltres una de les mides més dolsas.

Aquí no se la prenen la molestia d'establir-la; resulta més facil, més expedit lo deixar al periódich estampar lo que li sembla, sempre ab la por al cós, y després molt tranquilament plantarli penyora sobre penyora.

Que ho sápigan los diaris madrilens; nosaltres som partidaris decidits de la previa censura, puig la trobem aquesta mida molt més suau que no la seguida per molts governadors, entre ells lo célebre Sr. Martos de Lleyda, que no sembla sinó que han volgut fer gala de sa crudelitat pera la prempsa, subjectantla á un martirilogi de penyoras y més penyoras.

Y no s'estranyin los diaris de Madrid que no s'compadieixen. Ab la mateixa moneda ab que nos han pagat á nosaltres los pagarem á ells. De l'embut ab que simbolisarien la llibertat, sempre s' havien quedat ells ab la part ampla; ara ls hi ha tocat l'estreta, que pren-gan paciencia y tingan present que per ser atesos y socorreguts en los infortunis cal haver sigut compassiu ab los altres.

Quan nos tocam als diaris de provincias los de Madrid reyan; riguem-hi donchs ara nosaltres, mes no ab la rialla de l'idiota, sinó ab la rialla compassiva que mereixen los que han-vent atiats als governs á la represió de la prempsa, s'estranyen avuy de que's giri contra ells una arma que tant han ajudat á empear contra ls demés.

Paciencia, resignació y sofrir las conseqüències, que no sempre hem de ser sols los catalanistas las víctimas del poder central.

Cartas á una morta

—Si l'mar no m'separés de tu, j'quantas coses te diria á cau d'orella! —li deya ell en la última carta que li enviava —si l'mar no m'separés de tu, besaria los llabis encar que t'envadess —y aixíz continuava parlantli, y avans de tancarla, entre ls plechs del paper satinat, hi dcixa l'cor y ls envia junts á l'altra part de l'Oceà, á Barcelona.

Tot just n'era enviada y l'baixell tardava dotze dies á arribar á lloc, quan ja n'esperava la resposta, y dia á dia, hora á hora, contava ls instants que retardava.

Cinch dies havien passat, deu, quinze, un mes y rès.

La carta tenia temps d'haver arribat y la contestació també.

—Potser s'haurà perdut la carta d'ella; qui sap si s'ha perdut la meva; y si ella.... no pot esser, jo no l'enganyo, tampoc m'enganya-rà ella. Mes si no l'ha rebuda, qui li'n priva d'escriure preguntantme perque no escrich? Va, va, es orgulloseta y si no ha tingut la meva carta s'haurà enfadat y m'farà pagar las culpas.

Conversut de que la carta s'havia extraviat, una nit ab molt silenci, n'hi escriu una altra, més bona, més dolsa y fent un xich l'ofès, reprotxantli l'seu modo de procedir, renyantla d'aquella manera que ho saben fer los enamorats, ab renyos que tenen gust de glòria.

Un mes més, y la lletra esperada encara no havia arribat. Ara si que no creva que s'ha gués perdut, ni creya que la Mercè se mostrés tan esquerpa ab ell tenint la paciencia d'esperar sempre y no escriure mai. Una causa molt grossa deuria esser que la obligués á obrar d'aquella manera y tenia por de pensarla pera no darse lloc á creurela.

Ella n' era molt de mala y á 'n ell li constava qu' havia sigut solicitada de molts y 'l temor de qu' un d'aquests hagués sigut preferit, li rosegava l' cor y l' martiritsava. Estava segur de que ella las havia rebut totas dugas y que no volia contestar per por de que la aménassés ab deixarla; però era precis qu' ho sapigués ella, qu' ell no era una joguina de dona; era necessaria, imprescindible de tota mena qu' ella sapigués que tant amor, se cambiaría en odi si en lloc de correspondre se'n burlava.

Y efecte, una última carta aspre y lacónica anunciació a la Mercé qu' ell deixava l' Amèrica per anar a Barcelona y que ja estava ultimant los preparatius de viatge.

* * *

Lo vapor sortia l' endemà al matí. Lo quartó d' ell, tenia un aspecte estrany. Tants grabats retallats del diaris y enganxats á las parets com s' hi veyen avans, no hi eran. Las cortinas blanques que cubrían lo llit á tall de mosquiteras, havien sigut arrencades; lo mirall, los llibres y aquelles monadetes de porcelana que omplien la tauleta, tampoch hi eran. La débil llum de la espelma, fèya las ombras més grans, més nuas y 'ls finestrins que sempre havien estat tancats, á aquelles horas restaven oberts.

Tot havia sigut recullit y col·locat en lo sagul. No faltava res més; tot estava disposat pefra l' hora de marxar.

* * *

La nit la passá en vetlla, fixat tristament sobre quant lo rodejava.

De tant en tant pronunciava l' nom d' ella y sostenia monolechs que las parets repercutian.

A mitja nit abandonà l' seu quartó y sortí al carrer. No ho sabia ahont anava però per tot ahont passava se'n despedia.

A son cap hi acudian ab espantosa confusió mil recorts daurats per la ilusió.

Aquelles cases, aquells arbres, lo passeig, tot havia sigut testimoni de la seva felicitat, en aquells temps en qu' escullí petita l' habitació, havia sortit a fòra pera compartir ab la naturalesa l' tresor que tancava un trós de paper ab una firma de dona.

* * *

La nit recullia son mantell de dol y 'l gran astre comensava á invadir lo gran espai quan entrá á casa seva y destapava una capsula pre-cintada. Era l' retrat de una morta. La Mercé dins blanca caixa voltada de flors.

RICART ROCA.

Comentaris

Dia de crisis

En el mateix dia s' anirà una població que s' ocupa tant de la cosa pública com Madrid. Des de l' escombrayare fins al més enllarat personalitat, tots no pensan més qu' en la política y en les conseqüències que pot portar tal ó qual nova orientació en la governació de l' Estat. No te res de particular que això succeixesa, perque l' cervell d' Espanya no s' nondreix més que del presupost y, naturalment, tot lo que directa ó indirectament toca á la nòmina, prén allí unes proporcions verament extraordinàries. Si Madrid tingüés la vida pròpia que tenen Londres, París, Berlín, Bruselas y totas las demés capitals d' Europa, que prosperan y s' engrandeixen per l' apoyo oficial, sinó per lo comers y la industria, es ben seguir que no s' preocuparia tant de la cayuda de l' Azafrà y de si pujara Silvela, Tetuán ó algun altre cap de brot, que de tant com rodan pels diaris deuen tindrer lo nom desgastat ó poch menys.

La premsa madrilena, en casos de crisis, reflexa perfectament l' estat de opinió y de butxaca, que deixem apuntat més amunt. Agafin qualsevol rotatiu ó no rotatiu, puig pel cas igual, y desde la capsalera fins al peu d' impremta, no hi trobarán més que articles y solts ocupantse de la crisi per activa y per passiva; de les declaracions del polítich A., del polítich B y del polítich C., dels grans perills pera l' país si no s' soluciona en lo sentit que ell, lo periódich, proposa y que particularment l' interessa, *ca va sans dire*, perque això si, lo quart poder de l' estat, per mal nom premsa, sempre treballa *pro domo sua*. Fòra de la política, de les corridas de toros y de los crímenes del dia, perque fins això dels crímenes, de singular ha passat á plural, no hi busquin res més en los diaris d' informació.

Veritat es, que no se'ls hi pot demanar gran cosa més, puig vivint la major part dels periódichs de la subvenció oficial ó particular, no tenen altre objectiu, los qui hi escriuen, que la nòmina, y fins los dos ó tres rotatius que s' guanyan la vida, necessitan disposar d' actas y d' empleos pera 'ls amichs que s' aixopluguen en les seves redaccions pera pescar alguna credencial lo dia que l' periódich, ó l' amo del periódich tinga *vara alta* en la taula del presupost.

Antigament encara s' lluytava per las ideas, avuy en qüestió d' ideas se passa per tot, totas son bonas si s' pot disposar del tresor publich. Pressupost, pressupost y pressupost, *that is the question* y tot gira sobre la *viel* materia, avuy més que mai, que no tenim colònias, y 's necessita tapar las moltes mils bocas qu' exportaven a Ultramar y que allí menjaven á *tutti plé*. Ara no hi ha prou taula per tanta gent y d' aqui ve l' agravació del mal que sempre havém patit. Periodistes, banquers, nobles tronats, comerciants y tota la poca roba, que no comprèn altra vida que la que prové del favor oficial, no fan més que bellugarse, los uns pera defen-

sar las posicions que ara gaudeixan y 'l altres pera enderrocarlos y posarshi ells. La eterna lluita per la vida, però no la del treball, sinó la del favor.

Y així aném tan guapament, cap á l' abism, per la gauduleria y egoisme de tots.

Ara baixarán los cambis

En un altre lloch ja dihem, que 'n los periódichs de Madrid, no hi busquin res més que política y encara política de conveniencia personal y lleugera. Fòra d' aquest ram, no poden obrir la boca que no diguin un disbarat y dels grossos quan se tracta d' assumptos econòmics.

L' *Imparcial*, que per ser lo de *mayor circulación*, deuria tindrer una redacció de persones competents y per lo tant tractar tots los assumptos ab coneixement de causa, dona cada reliscada, que 'n qualsevol altre pais més il·lustrat, seria mortal de necessitat; però aquí 'ls periódichs, lo públich y 'ls polítichs tot està al mateix nivell y s' poden fer cada dia cent planxes y cir disbarats garrafals, sense que ningú 'ls critiqui, avans al contrari, es tanta la ignorancia del *gròs* y del *petit públich*, que s' empassen com article de fe, tot lo que veuen ab lletres de motxo.

Molta despreocupació ó ignorancia s' necesita pera sostener, com sosté *El Imparcial*, que la puja dels cambis se deu als agiotistes, que no s' estan d' especular ab la honra y el crèdit de la nació, y que pera evitar aquest *agio* es d' urgent necessitat que 'l Banc d' Espanya, posi una Sucursal a París.

Ja veuen vostés ab quanta facilitat resol lo problema econòmic d' Espanya lo més rotatiu dels nostres rotatius, igual, enterament igual que va resoldre lo problema colonial. Allavoras tingüé una *lamentable equivocación*, suposant que la nostra esquadra podia menjarse á la *yanqueé* en un obrir y tancar d' ulls, tot per parlar sempre á la lleuera y sense pendrers la molestia d' estudiar lo qu' escriu. Ara li passa lo mateix, parla d' agiotistes y Sucursals a París sense fer lo que ha fet en Leroy Beaulieu que agafant l' estadística ns fa veure lo que ja tots sabíam; això és, que desde l' any 1881 fins avuy, la circulació de bitllets ha pujat sempre portant de la mà als cambis, lo qual vol dir qu' una cosa está íntimament lligada ab l' altra, y toutes dues son *efecte de las trampas* de la nostra Hisenda pública.

Deixis, donchs, *El Imparcial*, de demandar la creació d' una Sucursal a París, que solzament serviria pera aumentar lo personal del Banc, puig los cambis farian tant de cas de la nova Sucursal, com de lo que m' hi trobat avuy, y piqui una miqueta més fondo demanant que acabi'l desgavell econòmic, regularisant los serveys, reduint á la meytat los pressupostos de gastos, manteniments y gastos de administració que tenim.

Diu qu' anirèm tan bé....

Després dels successos ocorreguts aquests derrers dies esperavam ab verdadera ànsia la vèu autorizada d' algú d' aquests grans homes d' estat qu' estan destinats á fer la felicitat de l' Espanya, gràcies á la paciència que tots gesticulen una mica massa. La veritat es que no ns hem tingut d' esperar pas molt temps, perque com per encant ens ha sortit en Sagasta, lo quefeu perpètu d' un dels remats de polítics espanyols que pasturan per aquests camps deixats á la bona de Déu, perque aquesta gent pugui fer de les seves de la manera que 'ls hi dongui la gana. En Sagasta ha fet donchs declaracions y ja poden suposar de lo que s' tracta.

Afirmo en efecto (diu) que ahora lo mismo que antes, considero imposible la vuelta al poder del Sr. Sibela; afegint després de fer algunas altres consideracions, lo següent: En cuanto á que se haya negado á aceptar el poder el partido liberal, los que propagan que yo lo rechazo, no dicen la verdad.

Y es dir que no diuen la veritat sant cristi? Si nosaltres ja estem cansats de dir que som massa difícils de contentar! Per una part tenim fa dos anys los conservadors al poder, y tot ho fan anar com una seda. Fins ara, no hi ha ningú qu' hagi mort de cap garrotada de policia (qu' es lo mateix que dir de cego) y tampoch hem vist á cap espanyol que s' quedés ab la butxaca buyda després de pagar los tributs que li exigeix l' Estat. Però com qu' un home també s' cansa d' esser felis y necessita (com se sol dir) cambiar sovint d' ayres, ara voldriam veurens governats una temporadeta per los lliberals, que al mateix temps que 'ls conservadors reposarien un xich de las fatigas qu' han tingut de sofrir aquests dos anys que tant han travallat per fer la nostra ditzá, ells continuarien l' obra regeneradora, ells se sacrificarien per lo bé del país desinteressadament, sense esperar may cap recompensa.

Que digui lo que vulgui la premsa estrangera perque tot lo que poden dir no es més qu' enveja. Ni *The Evening News*, ni *Le Petit Journal* y comparsa saben lo que s' pescan. Nosaltres som molt felicissos y creyem que per aqueix camí anirèm á algún lloch.

A un articulista

En un periódich que s' publica en eixa ciutat, hi hem vist un article en que se'ns ataca per un de nostre publicat en *Lo Camp*.

Com l' autor d' aquell article, ab tot y galajar de valentia, s' amaga darrera un pseudònim, y nosaltres, apesar de esser, segons ell, poruchs de la veritat, no ho fem, firmant ab

nostres noms, ens creyem en lo dever de deixar sens resposta les suposicions del esmentat escrit y de tot altre en que s' combatin nostres idees, ab qualsevol estil qu' això s' fassi, mentres son autor, deixant si cal 'de esser *valent*, però obrant com un *pòruch de la veritat* qualsevol, no cumpreixi ab lo primer dever de tothom qui vol atacar á qui va ab la cara descuberta; destapar la seva.

JOAN POBLE.

CRÓNICA

Ja van veurer vostés que la darrera *Crónica* fou escrita per compromís y no perque tingüés cap ganas de ferla; però vaig pensar que no m' costava res omplir quatre ó cinch quartillots y deixar contents als amichs que m' ho demanaven per aquell sol dia. Donchs ara tenim que tot son recadets y tarjas d' aquelles modernistas, que Sugranyes n' ha fet carretadas, dihen: «Fritz: necessitèm un' altra *Crónica*; y com jo no puch negar res als *segadors*, perque son uns xicotis que m' tenen lo cor guanyat, aquí m' tenen altra vegada ab la ploma als dits, sense sapiguer que dílos.

Encara que sigui inmodestia comensaré parlantlohi de mí. Més de dos y de quatre han preguntat als de *Lo Camp* qui es en Fritz?, y, naturalment, los interpellats feren l' orni, perque en aquella, ó més ben dit, en questa casa hi ha la costuma de reservar escrupulosament lo nom dels qui escriuen. M' ha portat á parlar d' això, no l' desitj d' exhibició encara que siga ab pseudònim, sinó la inveterada costum que té l' públich de volquer sempre sapiguer qui es l' autor d' aquest ó l' altre treball que s' publica anònim, com si no 'n tingüés prou ab llegir lo que lleix; y es que la curiositat del públich may està satisfeita y que un cap que s' deixi per lligar, ell lo vol afeigr de totes passades, y alguna vegada carrega 'l mort a qui està molt lluny d'anar á l' enterrat. *Verbi gratia*: no fa molts días qu' un regidor va trobar á un redactor del nostre periódich y parlant d' un sol que s' occupava del tan batut y debatut palco del teatre, li digué:

—Jo sé qui l' ha escrit.

—Sapiguer es, contestà l' nostre amich.

—Lo..... y deixá anar un nom.

—Donchs, errada, jo li asseguro que no. —Que m' contará á mí. Precisament dos ó tres días avans de sortir *Lo Camp*, jo hi vaig parlar y 'm va dir fil per randa, lo mateix que s' diu en lo sol. Vol una prova més convincent?

—Celebrem molt haver coincidit ab la opinó de tan distingida persona, puig això 'ns prova qu' estem en terreno ferm; però tinga per segur que'l sols es de redacció y que la persona aludida m' ha escrit una carta inspirada.

—Romansos....

Y no l' pogué treurer d' aquí.

Lo fret no vol passar y talment sembla que siguem á la Siberia; nevada per aquí, glassada per allá y com a conseqüència un sens fi de malalties que tenen á molta gent postrada al llit. Lo mal temps y baixa temperatura no ha sigut óbice pera que las noyes anessin als darrers balls de Carnaval distressadas y primas de roba.

Totas aquestes nits quan me'n anava á casa per allá onze hores, veia uns remades—y dispensin la paraula—de mascaretas que accompanyades á *honesta distància* per la *garantia* corresponent, me feyan pensar que l' afany de divertiment no té aturador, ni devant d' una pulmonia que 'ls porti á fer un viatje á sota l' Oliva. No eran las mascaretas las que m' inspiraven llàstima, sinó la *garantia* quasi sempre composta de velletes, que pera satisfet un capricho á las seves filles, anavan no diré contentas sinó resignades, á llochs ahont no s'hi arraplega res de bò ni molt menys marits, puig los homes, per ruchs que siguin, quan tractan de casarse no trihan muller en cap ball de máscaras.

Quantas y quantas mares no han pagat prematurament lo seu tribut á la mort per culpa de las seves filles! Però l' mon es això; quan se tracta de divertirse no tan sols se sacrifica la salut propria, sinó la de ses tan volguts com son los pares.

Ja 'ns havèm lamentat més de quatre vegadas de lo molt extès qu' està á Tarragona lo *negoci* de la mendicitat. Uns quants subjectes á quins lo treballar los hi fa por, vihuen ab l' esquena dreta explotant los sentiments del públich, y privant moltes vegadas que la caritat arribi als pobres verament necessitats. Y lo pitjor no es qu' uns quants ganduls visquin sense treballar, sinó que pera l' exercici de la seva *industria* s' valguin d' una nunió de noyes y noyes, que bruts y poch menys que despulrats, no s' mohuen tot lo dia del carrer empatyant als transeunts y exigint, més que demanant una almoyna. Pobres d'ells lo dia que no recullen la cantitat que tenen fixada, puig una tanda de bastonadas ningú 'ls hi treu de damunt.

Aquests días anava per las casas un fulano que cada dos ó tres mesos, passa per aquí y unas vegadas que li fa passar per mestre d' estudi y altres per un treballador qu' ha pres mal. Ara va trobar un medi més segur y fou dirse parent d' un reputat pintor y estimat amich nostre. Ab aquest preTEX s' introduí en diferents casas, fins que la cosa va arribar á noticia del nostre amich y procurà qu' un periódich cridés l' atenció del públich sobre tan burdo engany.

Y per acabar citarem un fet ocorregut també á un benvolgut amich. Puja aquestas escalas de casa seva y al replà del seu pis va trobar á una dona y un noyet que li demanaren una caritat.

—Miri, senyorct, afegi la dona, la mare d' aquest noy ha tingut bessonada y no té ni un centí per aliments....

Maquinament, lo nostre amich mirà al noy y observant que s' tapava la boca ab la ma pera no riurer, li diugué:

—Escolta noy, que tens mare?

—Si, senyor.

—Ahont es?

—Es aquesta, contestà senyalant á la dona que l' accompanyava, quina dirigí al baylet un esguart que prometia una bella pallissa.

Si l' simpàtic Ixart, ses cumplir al *xanxes* las ordenances municipals, tal vegada l' *industria* de la mendicitat aniria per terra.

FRITZ.

NOVÀS

Degudament convidats per la Junta Directiva del Centre Industrial, assistirem lo dijous prop-passat á una reunió que tingüé lloch en la esmentada societat, pera tractar de la implantació de mercats setmanals en aquesta ciutat.

Lo Centre Industrial, quins esforços pera donar nova vida á Tarragona son de tothom coneguts, entenent que la creació dels mercats tindria gran importància pel nostre engrandiment, ha determinat la formació d' un plan ordenat, quina primera part, base de novas ampliacions, es intentar la implantació d' un mercat de bous que s' podrà inaugurar lo dia 27 d' Abril pròxim, vigília de la fira d' en-guany, tenint ja l' Ajuntament coneixement de la organització y medis que s' poden utilitzar pera que funcioni

Los catalanistas de Lleida estan d' enhora-bona. Lo governador senyor Martos O'Neale que tenia la mania de que ab las seves intemperancies al cap d' algun temps faria perdre fins la llevor del Catalanisme, ha sigut trasladat á Saragossa per ocupar lo mateix càrrec, premiant d' aquesta manera l' govern los deserts qu' ha comés durant lo temps qu' ha gobernau aquella província.

Felicitem á nostres companys y desitjèm al senyor Martos un viatge tant felis que no li quedin ganas de tornar per aquestes terras.

Lo dijous passat se reuní la Diputació Provincial baixa la presidencia del Sr. Gobernador. D' aquesta sessió ne va resultar lo que de les altres, sols hi hagué una llamistosa novetat, y fou la de que l' Gobernador dongués compte de haver rebut una exposició dels empleats de la casa demandant que se ls hi paguessi i los sous.

Al donar compte de la tal exposició que pinta á las claras la situació de nostra Corporació provincial se pronunciaren las frases de costum; lo governador recomaná á la Corporació que s' encausés la marxa administrativa, lo president va prometre ferho, demandant apoyo als diputats, aquests li oferiren y..... cap á casa.

Resultat práctich, absolutament cap. Mal estavam y mal estèm y no cal pas que busquèm que la cosa millori. Precisament ara que s' acostan eleccions es la ocasió menys propicia pera que s' adoptin temperaments d' energia que son los únichs que podrían salvar lo conflicte administratiu de la Corporació.

Hem rebut atenta invitació pera assistir al meeting de propaganda catalanista que tindrà lloc avuy en la vila de Crespià.

La «Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca» y Lo CAMP DE TARRAGONA han enviat adhesions á dit meeting.

Lo Sr. Alcalde de Torredembarra, nostre bon amich D. Joseph Camps, ha tingut l' atenció de convidarnos á la inauguració del alumbrat públich y privat de dita vila, per medi del gas acetileno, que tindrà lloc avuy á las cinc de la tarde reunintse la comitiva en las Casas Consistorials.

Tenim las mellors notícias de la instalació que s' ha fet á Torredembarra y no dubtem que l' èxit coronará ls esfors del Ajuntament pera dotar á la vila de semblant millora.

Agrahím la invitació y si nostras ocupacions nos ho permeten procurarem assistirhi.

Lo distingit advocat D. Julià Nougués Subirà ha tingut l' atenció d' enriuixens un folleto ab lo discurs pronunciat en lo judici per jurats sobre assassinat de Teresa Salvadó Vilanova celebrat recentment en aquesta Audiencia.

Agrahím l' envio.

Pera que vegiu nostres lleïdors com son tractadas á l' extranger las qüestions d' Espanya, tallèm d' una correspondència de Londres, publicada per nostre estimat confrare La Renaixença, lo següent paragaf:

«La premsa inglesa s' occupa bastant aceradamente dels últims esvalots ocorreguts á Espanya, no solzament en notícies, sino també en articles profundisant las causas, tal com *The Evening News*, que fa grans elogis de Catalunya y del enginy y amor al travall dels seus habitants. Contínua dit diari fent un sens fi d' alabansas de Barcelona y afegint que es casi la única ciutat espanyola modernizada, gracias al seu gran comers ès industria. Després s' ocupa del demà d' Espanya y de las complicacions europeas que podrían sobrevenir en cas d' una revolució, y, per fi, acaba *The Evening News* dihent que l' demà de Catalunya està assegurat, puig los seus habitants tenen amor al travall, mentres que l' del restant d' Espanya es molt dubtós.»

Hem rebut lo número 8 de l' hermosa revisa catalana «La Ilustració Llevantina» quin interessant sumari es lo que segueix:

Gravats: S. A. R. Dona María de la Mercé de Borbón, princesa de Asturias.—Don Carles de Borbón y Borbón, marit de la princesa.—Don Lluís Ferrer-Vidal y Soler, actual president del «Foment del treball nacional».—Joseph Verdi, eminent músich italià.—Los nous reys d' Inglaterra: Lo rey Edward VII y la reyna Alexandra.—Proclamació del nou rey d' Inglaterra Edward VII.—Enterro de la reyna Victoria d' Inglaterra.—Es la guardia que passa, quadro de B. Lemennier.—Port de Barcelona.—Aparell mecànic pera la descàrrega de carbó mineral.—Balaguer y ls felibres (grupu fotogràfic).—Títul de felibre d' en Balaguer.—Saló de Cent de Barcelona durant los Jocs Florals de l' any 1868 (dibuix de París).—Emblema del «Felibrige».—Emblema de la «Cigala».—Escut de la «Escola parisense del felibrige».—Emblema de la «Societat felibrenses de París».—Capsalera del «Aioili».—Gent de casa, per Mariano Foix.—Caricaturas.

Text: Crònica de Catalunya, per Ferran Agulló y Vidal.—Joseph Verdi per X.—Lo senyor Baldomero per E. Boixet (ilustracions de Apelles Mestres).—Beu sense por (cansoneira), per Sebastià Farnés.—Al batre ls canyots (idili) per Salvador Guinot y Vilar.—Germanor catalana-provençal, per Victor Oliva.—Nostres gravats.—Sport per J. Elias Juncoa.—Revista de teatres, per L. F.—Bibliografia.—Curiositats y passatemps.—Anuncis.

Modas: Crònica parisense, per Juliette.—Nostres figurins.—Consells pràctichs.

No guia nostra ploma altre móbil que l' de la justicia, y així com moltes vegades hem criticat la gestió dels Gobernadors, quan hem cregut de nostre deber ferho, del mateix modo tenim especial gust avuy en tributar nostre més decidiut aplauso al Sr. Vivanco.

Aqueix senyor de qui es just dir que desde que s' encarregá del mando de la província dictà severas midas contra l' funestíssim vici del joch, que tan extés estava per tot arreu, ha arribat més enllà que molts altres governadors, puig no sols ha fet tancar los *garitos* públucs, sinó que ha conminat ab severas penas als presidents de las societats, conseguint d' aquest modo que ni als cassinos se jugui.

Així es com procedeixen las autoritats honradas y com se captan las simpatias dels governants. Tots iguals devant la llei, y que totes las classes socials l' acatin del mateix modo es lo que nosaltres hem demandat sempre y ja pot suposarse ab quin gust veyem á nostre governador seguir tan sanitós camí.

Los petits politichs de la província no s' entenen de feyna, arreglant lo *tinglado* electoral pera l' 10 de Mars. Atés l' estat vergonyós del tresor provincial, sembla que l' diputats que surten no tindran interés en esser reelectos, ni s' trobaràn gayres voluntaris que volguessin anar á la Diputació; però no ha resultat així, puig no solzament los que tenen de deixar lo càrrec, se presentan gayre bé tots á la reelecció, sinó que molts altres que encara no ho han sigut de diputats, també volen anar en candidatura. Total que hi haurà candidats á dotzenas y de tots colors, menos del nostre, qu' es un color massa delicat pera anar segons ahont.

Lo que més nos estranya es que no fá quatre días que tots los pares de la província voljan presentar la dimissió. Afortunadament está en vías d' arreglo lo del embarc del govern y 'ns hem lliurat de semblant desgracia, que hauria portat días de dol á la província, y perjudicat considerablement als assilats de las Beneficencies, que avuy, ab lo carinyo quasi paternal dels diputats, gaudeixen una vida expléndida, ben menjats y ben vestits, que semblantment fills de milionaris. De las carreteras, no cal parlarne, si no están entarugadas ho sembla, puig no hi trobarán ni una carrillada ni l' més petit sot: los ciclistas s' hi passejan molt millor que per la Rambla.

Nosaltres no 'n faríam d' eleccions; als diputats d' ara los hi deixaríam per *in eternum*, no perque ho hagin fet bé, sinó perque ls que hi entrin no ho farán millor, y d' aquest modo 'ns estalviariam feyna y mals de cap. En fi, allá ellos.

L' acreditat comerciant d' aquesta plassa nostre bon amich D. Antoni Más March, dona una vegada més una prova de sos filantròpics sentiments fent repartir avans d'ahir una bota de sorra entre ls establements benèfics y 'ls pobres de nostra ciutat.

Felicitem al Sr. Más per acció tan meritoria.

La gent jove de nostra ciutat ha tingut, durant lo prop passat Carnaval, un parell de días d' esbarjo gracies á la may prou ben ponderada galanteria de las distinguidas famílias dels acreditats comerciants, nostres bons amichs don Antoni Más y don Ricart Cascante.

En los confortables salóns de dits senyors, varen reunirshi un bon nombre d' hermosíssimes senyoretas, que junt ab la representació que del gènero mascle hi havia, passaren alegrament y dedicats á la tasca propia del regnat de *Terpsicore*, las tardes del dilluns y dimarts.

Es inútil dir que 'ls concurrents á tan simèpticas festas, foren obsequiats explendida pels senyors de Más y Cascante, que feien los honors de sus cases com tan sòls ell saben ferho, secondantlos respectivament en aqueixa feyna, las senyoretas Lluisa y Adela qu' estaven encantadoras per la seva extraordinaria belleza y elegancia.

Al terminar las agradabilíssimas festas de que donèm compte a nostres lleïdors, tothom dedicava justíssims elogis á las distinguidas famílies de Más y Cascante, pels bons ratos qu' en sus hospitalarias cases havian passat, al mateix temps que unanimament exclamavan: ¡quina llàstima que no sigui més llarg lo període de Carnestoltes!

Lo dia 14 del actual contraguerten matrimoni en l' Iglesia parroquial de Torroja, nostre bon amich y company de causa, l' ilustrat advocat del Vendrell D. Matias Sanromá y Forns, ab la bella y distinguida senyoreta doña Ramona Capell y Gassol, filla d' un opulent hisendat.

Va assistir á l' acte numerosa y triada concurréncia convidada per la familia dels contrayents, resultant la festa una de las millors y més espléndidas que s' han celebrat de molt temps á n' aquesta part.

Donem la més coral enhorabona á las distinguidas famílies Sanromá y Capell y en particular als nuvis, als quals los hi desitjèm una incabable lluna de mel.

Lo dimars passat morí á Barcelona l' infatigable excursionista y company de causa nostre D. Arthur Osuna, autor de varias guias d' excursionista, fill adoptiu da la República d' Andorra, soci del Club Alpí Francés y del Centre Excursionista de Catalunya. La seva mort ha sigut molt sentida per tots los més aymants de la nostra Patria, com ho prová la manifestació de dol que hi hagué á l' acte del seu en-

terro, en el que hi assistiren representacions de totes las societats catalanistas residents á Barcelona.

A sa generositat se deurá la creació d' un refugi al Monseny, en quina montanya, en lo santuari de Sant Marsal, reposaran sas despullas mortals. Segons tenim entés en sa testamentaria s' ha recordat del Centre Excursionista del que s' fou durant molt temps la verdadera ànima.

Acompanyém á la seva familia y á tots los bons catalans en la pena qu' experimentan en aqueixos moments per una pèrdua tan gran.

Lo diumenge y á l' avansada edat de 89 anys passà á millor vida D. Domingo Más, (a. C. S.) pare polítich del tinent d' Alcalde D. Josep Teixidó y avi de nostre bon amich D. Rafel.

Acompanyén á tota la família en lo pesar que li ocasiona tant sensible pèrdua.

Qui es que per edat que tingui no voldrà conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perruquer CASALS poseix un procediment indi, purament vegetal, que no taca en lo més mínim lo cutis, reprodueix lo cabell y priva sa cayuda.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

VENDA EN PUBLICH ENCANT

Tindrà lloc lo dia 15 de Mars vinent, desde las quatre á las set de la tarda al despàs del Notari d' aquesta ciutat D. Simó Gramunt, de las fincas següents:

1.º Una casa del poble de Vilallonga del Camp, carrer de la Selva, núm. 1; consta de planta baixa ab cellers, cups, dos pisos y golfà, tot en perfect estat de conservació.

2.º Un solar pera edificar situat á Vilallonga carrer Nou.

3.º Una heretat coneiguda per «Mas de Llorigó», situada al terme de Vilallonga, partida «Terme de la Font», partanya y part fruixers, avellana y hora, ab 92 horas d' agua setmanals de la mina nomenada «Llorigó»; té una extensió de 30 jornals 40 céntims estadístichs; conté una magnifica casa de camp de recenta construcció y altres dependencias agrícolas.

4.º Una pessa de terra al mateix terme, partida «Riera» coneiguda per «Vinya de Bosch» de cabuda 3 jornals 65 céntims estadístichs.

5.º Un altre coneiguda per «Vinya de la Torre» al propi terme, partida «Terme de la Font» de cabuda 2 jornals estadístichs.

6.º Altra nomenada «Vinya sota l' cantó» al mateix terme, de cabuda 2 jornals 85 céntims estadístichs.

7.º Altra al propi terme, partida «Camí de la Selva», dita «Vinya dels mandóns», de cabuda i jornal 25 céntims estadístichs, y

8.º Un' altra del terme d' Alcover, partida «Colló» nomenada «Mallola més amunt» vinya y oliveres, de cabuda 3 jornals 20 céntims estadístichs.

Lo plech de condicions y 'ls títols de propietat se troben de manifest al despàs de l' esmentat Notari, Sant Agustí, 19, principal, tots los días de feyna de 8 a 1 y de 4 a 7 de la tarda.

CONFITERIA

DE
Joan Serra
23, COMTE DE RIUS, 23

En aquest antich y acreditat establecimiento hi troben un gran assortit de dolços exquisits y vins y licors del país y extranger de totes classes y preus.

Serveys complets pera casaments y bateigs.

CENTRE VITICOLA AMPURDANÉS

Vivers y plantacions de ceps americanos

LOS MESES IMPORTANTES D' ESPAÑA

Empelts, arrelats, estacas, planters pera terras cañissas.

ESPECIALITAT EN EMPELTS
DEMUNT VARIETAT DE SELECCIO

BARNEDA Y LLONCH
PROPIETARIS VITICULTORS

FIGUERAS (Girona)

DEMANIS LO CATÀLEG DE 1900-901 Y FOLLETO DESCRIPTIU

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistes, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las mellors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestesichs fins al dia poneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarda y los divendres de 3 a 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOL

La promptitud

Lo recader diari de Tarragona á Barcelona y vice-versa, Andreu Canyellas, ofereix sos serveys á preus mòdichs, á totas las persones que s' dignin honrarlo ab sa confiança.

Serveix tots los encarrerats á domicili.

Punts ahont s' admeten: Tarragona, plassa de la Font, núm. 28, (barber) y carrer d' Apodaca núm. 1, tenda.—Barcelona, Hospital 2 y 4 y carrer Filàteras núm. 3, devant la plassa del Angel.

En venda á preus molt reduïts Duascasas novas en lo barri del Serrallo y tres solars en la carretera de Lleida, situats en los alrededores de la Casa-Cuartel de la Guardia civil.

Informarà lo Notari d' aquesta ciutat don Simó Gramunt y Juer, San Agustí, 19, principal.

Joan Ruiz y Porta
PROCURADOR
Sant Agustí, 13-2.º-TARRAGONA

DEMANEU ELS SEGUDORS
exquisit licor popular de Catalunya.—SOLER Y MAS.—Vilafranca del Panadés.

Gabinet Oftalmològich
DEL METJE OCULISTA
D. J. MIRÓ
Oculista del Hospital de Sant Pau y Santa Tecla
Uniò, 7, primer. Tarragona

Consultas de 9 a 11 y de 3 a 5.—Gratis pera 'ls pobres de 12 a 1.

Tractament especial para la curació de las granulacions.

Vegetals Tònichs Estomàtichs

FERRO, MANGANES, FOSFAT DE CALS

Joves á l'edat critica ab sang pobre, organisme desmillorat, gorgó, cansament, irregularitat en las funcions. Mes de 200 metges han certificat sos resultats. Molt convenient á las seixas casadas sens fills per anormalitat en las funcions.

PÍNDOLAS DE SALUT TRAYNER
(LA ROBUSTÈS DEL SEXE BELL)

Avivan l'apetit, modifigan los temperaments raquítichs, desenrotllan forma y carns. Desmínàn folletos ab instruccions al Vendrell, TRAYNER, farmacèutich. —Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacèutica, J. Uriach y C. —Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill.—Saragossa, Vda. de Ramón Jordán.—Tarragona, Dr. Cuchi.—Reus, Sr. Carpa.—Valls, Sr. Tutusaus.—Vilanova y Geltrú, Demetri Galcerán.—Tortosa, Farmacias.—Falset, Sr. Magriniá.—Montblanc, Srs. Casanovas y Sabaté.

DEU ANYS D' EXIT CONSEGUÍU**GABINET Y CLÍNICA DENTAL**DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dentis, caixals y arrels sense dolor. Especialitat en emplastes, emploamaduras y orificios.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Roba blanca, camiseria y gèneros de punt
QUINTÀNA Y BÚSQUETS

aixada de la Presó 7, y Plaça del Rei 2, Barcelona

Gran assortit en madapolans, telas y holandas de totas ampliadas, mèdadors en blanc i color, alta fantasia, articles alta novetat pera camiceria; gèneros de punt pera senyora y senyor, immens assortit en brodats.

ESPECIALITAT EN CAMISAS PERA FRACH Y VIATGE

Pepsina Pancreatina

TOTHOM FOTÓGRAF**Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS**DE
SEBASTIÀ CARDONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complert de cambres, trespeus, cubetas, prempses, escòredoras, dipòsits d' aigua, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat llisfort, placas porcellanas, targetas postals sensibles, estereoscòpicas y vistas estereoscòpicas y bany viratge combinat.

Dipòsiti del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambaur».

Cambre instantànea. Llāmpa exprés.

9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

9 per 12 ab 6 " 45 "

9 per 12 ab 12 " 100 "

9 per 12 ab 6 " 10 "

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 "

9 per 12 ab 6 " 70 "

9 per 18 " 110 "

9 per 12 ab 6 " 110 "